

Sporda Yetenek Belirleme ve Yönlendirme

Gökmen Kılınçarslan¹

Özet

Spor dünya çapında ortak bir dil oluşturma, kültürel farklılıkları birleştirme ve toplumların sağlıklı yaşam sürmeleri konusunda itici bir güç olarak karşımıza çıkmaktadır. Geçmişten günümüze düzenlenen büyük spor organizasyonları yoğun bir ilgiyle güncelliğini korumaktadır. Yetişkinlerin spor faaliyetlerini takip etmesi, katılım sağlaması çocukların da ilgi duymalarını sağlamaktadır. Çeşitli spor branşlarına ilgi duyan çocuklar için de yeteneklerinin açığa çıkarılması ve desteklenmesi önemlidir. Yetenek belirleme ve geliştirme sürecindeki temel aşamalar. Tespit, şu anda sporda yer almayan potansiyel performans gösterenlerin keşfidir; seçim, belirli bir görevi (bir takımda) tamamlamak için en uygun (sporcu) grubunun seçilmesini içerir. Birçok çocuk sporda mükemmelliğe ulaşmak için çabalar. Yetenek belirleme ve geliştirme programlarının, erken yaşta çocukları dışlamak yerine olgunluk durumu ve gelişme potansiyeli dikkate alınarak dinamik ve birbiriyle bağlantılı olması gerektiği savunulmaktadır. Sporda yetenek belirleme ve yönlendirme konusunda aşamaların bilinmesi, uygulanması önemlidir.

Giriş

Günümüzde düzenlenen FIFA Dünya Kupası veya Olimpiyatlar gibi mega spor etkinlikleri yalnızca yetişkin bireylerin değil çocukların da dikkatini çekmektedir. Sosyal medyada yetişkinlerin yaptığı yorumları, çocukların forma giymiş, elleri bayraklı video ve resimlerini çoğunlukla görmekteyiz. Sokaklarda top oynayan çocukların futbolcu isimlerini bağırmaları, hayranlık duydukları futbolcuların formalarını giyinmeleri hayatta karşılaştığımız durumlardır. Bu bağlamda onların hayal güçleri, ilgileri ve çabaları yetenek seçiminde önemlidir. Literatür incelendiğinde büyük spor organizasyonlarda toplumların sosyal medyada yapmış oldukları yorumların analizleri kitlelerin

1 Bingöl Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, e-Mail Adresi: gkilincarslan@bingol.edu.tr
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5176-6477>

spora ilgilerinin bir kanıtı olarak değerlendirilmiştir (Avcı, 2023; Avcı ve Kılınçarslan, 2023).

Sporda yetenek belirleme (yani belirli bir sporda başarılı olma potansiyeline sahip mevcut katılımcıları tanıma süreci), bir bireyin spor yeteneklerini geliştirmek (yani bu potansiyeli gerçekleştirmek için en uygun öğrenme ortamını sağlama) mükemmelliğe ulaşmada önemli bir rol oynar ve bireyin potansiyelini anlamak amacıyla yapılan bir süreçtir. Bu süreç, sporcu adaylarının hangi sporlarda daha başarılı olabileceklerini belirlemek için çeşitli testler, değerlendirmeler ve analizler içerir (Williams & Reilly, 2000). Günümüzde birçok ulusal federasyon ve kulüp takımları, özellikle profesyonel sporlarda, gelişim sürecini hızlandırmak için erken yaşta olağanüstü yetenekli gençleri tespit etmeye yönelik önemli miktarda kaynak yatırmaya devam etmektedir. Erken katılımın sağladığı rekabet avantajına ek olarak, güvenilir yetenek belirleme programları, mevcut kaynakları daha az sayıda sporcunun gelişimine odaklayarak etkili finansal yatırımı garantilemeye yardımcı olacaktır (Vacyens et al., 2008).

Resim 1. Sporda Yetenek Belirleme

Yetenek Belirlemenin Geleneksel Modelleri

Yıllar boyunca yetenek tanımlamanın çeşitli spora özgü kavramsal modelleri önerildi. Bu modeller, potansiyelin varsayılan temel belirleyicilerini tespit etmek ve yetenekli sporculardan oluşan bir popülasyonda bu

belirleyicileri kullanmak üzere geliştirilmiştir. Elit sporcuların benzersiz niteliklerini ortaya çıkaran deneysel araştırmalar, basit ve ölçülebilir birimlere indirgenebilen niteliklere odaklanabilmek için temel oluşturmuştur. Örneğin Harre, o dönemde (1982) literatürdeki en iyi yetenek tespit modellerinden birini üretmiştir (Durand-Bush & Salmela, 2001). Bu model, bir gencin başarılı olmak için gereken özelliklere sahip olup olmadığına yalnızca eğitim yoluyla belirlenebileceği varsayımına dayanmaktadır. Bu nedenle Harre mümkün olduğunca çok sayıda gencin eğitim programına dahil edilmesinin önemini vurgulamıştır. Harre, eğitim ortamının yanısıra yeteneğin ayrıca ebeveynlerden ve akranlardan uygun bir şekilde faydalanılarak ortaya çıkacağını da ileri sürmektedir (Abbott et al., 2005; Durand-Bush & Salmela, 2001).

Harre, gelişen sporcunun eğitiminin ve sosyal ortamının rolünü belirledikten sonra yetenek belirlemek için bazı kurallar tanımlamıştır:

- Yetenek taraması iki aşamalı olmalıdır. İlk aşamada genel olarak iyi atletik yetenek gösteren tüm çocuklar belirlenmelidir. İkinci aşamada ise bu bireyler belirli sporlarla ilişkili becerilere göre sınıflandırılmalıdır.
- Yetenek belirleme, hem en üst düzey performans için kritik öneme sahip hem de büyük ölçüde kalıtımla belirlenen faktörlere dayanmalıdır.
- Her bireyin özellikleri ve yetenekleri biyolojik gelişim düzeyine göre değerlendirilmelidir.
- Yetenek tespiti yalnızca fiziksel özelliklere dayandırılmaz, aynı zamanda sporcunun başarılı olmasına yardımcı olan bazı psikolojik ve sosyal değişkenleri de içermelidir (Abbott et al., 2005).

Bompa, kapsamlı yetenek tanımlamasının tek bir girişimde çözülmediğini ancak katılımın üç ana aşamasında (yetenek tanımlama, yetenek seçimi ve yetenek geliştirme) birkaç yıl içinde gerçekleştirildiğini ileri sürmüştür. Her aşamada, yetenek tanımlaması ile yetenek seçimi arasındaki ayrımı bulanıklaştıran potansiyeli olan performans göstergelerini belirlemek için bilimsel bir çaba sarf etmektedir. Bompa ayrıca her sporun kendi modelini yaratması gerektiğini belirtmiştir (Alemmebrat, 2022; Akt: Hugu, 2004).

- **Birincil aşama;** ergenlik öncesi dönemde çocuğun fiziksel gelişimini değerlendirmek amacıyla sağlık kontrollerinden geçmesi gerekliliğini içermektedir.
- **İkincil aşama;** daha önce organize bir eğitim deneyimi yaşamış gençlerin, gelecekteki spor gelişimlerinin önündeki engellere

odaklanılır. Detaylı sağlık muayenesi (psikolojik profilinin test edilmesi) yapılması gerekliliğini içermektedir.

- **Son aşama;** milli takım sporcu adaylarıyla ilgili sağlık, antrenman ve yarışmalara fizyolojik uyum, stresle başa çıkma yeteneği, performansı geliştirme potansiyelinin incelenmesini içermektedir (Akt: Hugo, 2004; Bompaa, 1983).

Gimbel, gelecek vaat eden sporcuların büyüme atakları başlamadan önce 8-9 yaşlarında tespit edilmesini önermiştir. Gimbel, yetenek tanımlama ve geliştirme programı oluşturmak için 4 adımlı bir model önermiştir:

- Adım 1: Performansın altında yatan morfolojik, fiziksel ve psikolojik faktörleri belirlemek.
- Adım 2: Çocukların okullarda seçili değişkenler açısından test edilmesi.
- Adım 3: Çocukların gelişiminin izlendiği 12-24 aylık eğitim programı oluşturmak.
- Adım 4: her çocuğun kendi spor dalında başarılı olma olasılığı hakkında tahminde bulunur. Her çocuk eğitime katılır ve sürecin sonunda başarılı olamazsa bir yıl daha eğitime alınır ve ardından nihai karar verilir (Abbott, 2006; Vaeyens et al., 2008).

Jones ve Watson, yetenek tanımlaması kavramını psikolojik çalışmalarda kullanılan prosedürlere dayandırmıştır. Modellerindeki dört unsur, başarılarının öngörücülerini belirlemek için bir performans analizinden oluşmuştur. Modellerinde yetenek seçimi ve yetenek geliştirme ele alınmamıştır.

- Adım 1: Hedef performansın belirlenmesi.
- Adım 2: Hedef performansı temsil edecek bir kriterin seçilmesi.
- Adım 3: Potansiyel performans tahmin edicilerin seçimi ve bu değişkenlerin tahmin gücünün doğrulanması.
- Adım 4: Sonuçların hangi sporun hangi bireye önerileceğinin belirlenmesinde kullanılması (Simwanza & Paul, 2023).

Bireysel ve takım sporlarından genç yeteneklerde yetenek arama ve yeteneği değerlendirme genellikle fiziksel ve motor becerilerin ölçülmesini, analizini ve değerlendirilmesini içerir. Bu testlerin yetenek gelişiminin erken aşamalarında kullanımı hem kadın hem de erkek yeteneklerde yaygın olarak gözlemlenmiştir (Lidor et al., 2009).

Resim 2. Sporda yeteneğe uygun spor branşının seçilmesi

Sporda yeteneği belirlenen öğrencilerin yönlendirilmesi ve değerlendirilmesi, genç sporcuların yeteneklerini en iyi şekilde kullanmalarını ve geliştirmelerini sağlamak amacıyla dikkatli ve sistematik bir süreç gerektirir. İşte bu sürecin ayrıntılı aşamaları ve uygulanabilir adımları:

1. Amaç ve Kapsamın Belirlenmesi

- **Amaç ve kapsam:** Yetenek belirlemede amaç net olarak tanımlanmalıdır ve sporcu adaylarının hangi spor branşına yönlendirilmesi gerektiği, sürecin hangi spor branşlarında, hangi yaş gruplarında uygulanacağı belirlenmelidir (Direş, 2022).

2. Veri Toplama ve Ön Değerlendirme

- **Fiziksel Testler:** Bu testler Güç, dayanıklılık, hız, esneklik gibi vücudun motorik özellikleri ölçer. Koşu testleri, kuvvet ölçümleri, esneklik testleri örnek olarak verilebilir (Roy et al., 2010).
- **Biyomekanik Testler:** Hareket analizi ve spor yaparken vücudun nasıl hareket ettiğini değerlendiren testler yapılabilir (McGinnis, 2013).
- **Psikolojik Testler:** Sporcu adaylarının motivasyon düzeyi, stres yönetimi, stratejik düşünme yeteneği gibi psikolojik özellikleri değerlendirilir (Gucciardi et al., 2015).

3. Spor Yeteneklerinin Ölçülmesi

- **Teknik ve Taktik Değerlendirme:** Ölçüme yönelik sistematik yaklaşım, genç yeteneklerin potansiyeli hakkında veri sağlar. Sporunun belirli bir spor branşındaki teknik becerileri ve oyun anlayışı değerlendirilir. Sporcu adayının ilgili spor dalındaki teknik becerileri (örneğin, top kontrolü, atış teknikleri) değerlendirilir. Oyunun stratejik yönlerini anlama ve uygulama yeteneği incelenir (Brown, 2001).
- **Oyun ve Performans Testleri:** Sporunun gerçek oyun veya antrenman koşullarında nasıl performans gösterdiği incelenir (Paul et al., 2016).

4. Yetenek Analizi ve Değerlendirme

- **Veri Analizi:** Toplanan veriler analiz edilir. Fiziksel ve psikolojik testlerin sonuçları, sporcu adayının potansiyelini ve grup içerisindeki uyumsuzluk durumlarını belirlemede kullanılır (Gómez-Piqueras et al., 2020).
- **Psikolojik Değerlendirme**

Sporcular, sporda mükemmelliği yakalamak için büyük mücadeleler verirler. Performanslarında zirveye giden yolda uzun saatler süren antrenmanlar, rekabet ortamının stresli olması, yaralanmalar, rehabilitasyon süreci, kaygı durumu ile karşı karşıya kalırlar. Bu zorlu durumların üstesinden gelmek için sadece fiziksel dayanıklılık değil psikolojik güç de önemlidir.

- **Motivasyon ve Hedef Belirleme:** Sporunun hedefleri, motivasyon kaynakları ve kişisel hedefleri belirlenir.

Dünya çapında sayısız insan sporla ilgilenmektedir. Bu katılımcıların çoğu için spor, keyif, heyecan ve meydan okumayı teşvik eden bir ortamken bazıları için ise maddi ya da sosyal ödüller gibi somut faydalar elde etmek için katılım sağlanmaktadır. Yani, spora katılan bazı bireyler içsel veya dışsal olarak motive olmuşlardır.

Spor ortamlarında yürütülen araştırmalar, bir görev hedefi ile bunun sonucunda ortaya çıkan uyarlanabilir bilişsel, duygusal ve davranışsal çıktılarının ilişkisini tutarlı bir şekilde desteklemiştir. Göreve dahil olan bireylerin temel kaygısının eldeki göreve odaklanmak ve görevi öğrenmek veya ustalaşmak için gerekli davranışları sergilemek açısından hedef belirlemenin önemi üzerinde durulmalıdır (Treasure et al., 2001; Vallerand & Losier, 1999).

- **Stres Yönetimi ve Dayanıklılık:** Performans stresini nasıl yönettiği ve zorluklarla başa çıkma yeteneği değerlendirilir.

Bireyler, görev kaynaklı strese karşı duyarlılıklarında önemli ölçüde farklılık gösterir; bu kısmen görev taleplerine ilişkin bilişlerdeki bireysel farklılıklardan kaynaklanır (Matthews & Campbell, 2009). Bir yarışmada her seviyeden ve her branştan sporcunun yalnızca fiziksel yorgunluğun üstesinden gelmekle kalmayıp aynı zamanda psikolojik baskı ve duygularla da başa çıkması gerekmektedir. Başa çıkabilme becerisi performansın önemli bir belirleyicisi olarak görülmektedir. Bireyin profesyonel hayatını doğrudan etkileyebilen bu durumu kontrol altına almayı öğrenmek, başa çıkma stratejilerini uygulamak önemlidir (Cosma et al., 2020).

- **Dikkat ve Konsantrasyon:** Dikkat dağınıklığı, odaklanma yeteneği gibi faktörler ölçülür.

Dikkatin spor performansı ve öğrenmeyi çok çeşitli şekillerde etkileyen, açıkça geniş ve çok yönlü bir psikolojik yapı olduğu bilinmektedir. Bir sporcu eğer dikkat yapısıyla ilgili uyarılma düzeyine ulaşırsa başarı düzeyinin de artacağı düşünülmektedir (Howland, 2007).

- **Yetenek Profilinin Oluşturulması:** Her sporcu adayı için hangi spor dalında başarılı olabilecekleri konusunda bilgi sahibi olmak amacıyla bireysel yetenek profilleri oluşturulur (Pickering, 2019).

5. Geri Bildirim ve Yönlendirme

- **Sonuçların Paylaşılması:** Sporcu adayları ve aileleri ile sonuçlar paylaşılır. Sporculara hangi alanlarda güçlü oldukları ve hangi alanlarda gelişmeleri gerektiği hakkında bilgi verilir (Côté, 1999).
- **Kişiselleştirilmiş Antrenman Planı:** Yetenek analizine göre, sporcunun güçlü yönlerini daha da geliştirecek ve zayıf yönlerini iyileştirecek bir antrenman programı oluşturulur. Sporcunun ilerlemesini gözlemek için performans testleri uygulanır ve gelişim raporları hazırlanır.
- **Kariyer Yönlendirmesi:** Sporcu adaylarına hangi spor dallarında daha başarılı olabilecekleri konusunda tavsiyelerde bulunulur. Ayrıca, gelişim alanları ve potansiyel kariyer yolları hakkında bilgi sağlanır. Sporcu öğrencinin eğitim ihtiyaçları da göz önünde bulundurularak, sporu destekleyen eğitim ve okul seçimleri yapılır. Kariyer planlaması yapma imkânı sunmaktadır (Cartigny et al., 2021).

6. Gelişim ve İzleme

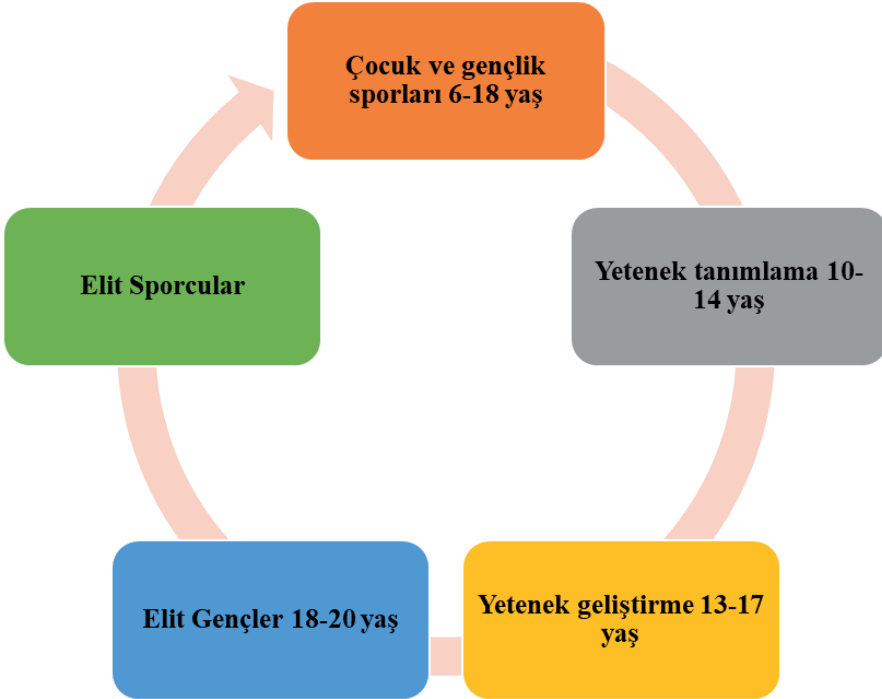
- **Gelişim Programları:** Sporcu adaylarının yeteneklerini geliştirmelerine yardımcı olacak antrenman programları ve eğitimler düzenlenir.

- **İzleme ve Değerlendirme:** Sporcu adaylarının gelişimleri düzenli olarak izlenir ve gerekirse değerlendirmeler ihtiyaca göre güncellenir (İssurin, 2016).

Yetenek Tanımlama ve Geliştirmede Problemler

Yetenek seçimi için oluşturulan girişimlerde çok sayıda ara değişken bulunması nedeniyle ortaya çıkabilecek birçok sorun yaşanabilmektedir. Literatür incelendiğinde Arnot &Gaines (1986), çocuklarda spor yeteneğinin 10 yaşından sonra tanınmasının genel potansiyelin önemli bir parçası olduğunu belirtmiştir. Du Randt vd. (1992), tanımlama yapılırken ilk basamakta toplu taramanın 8-10 yaşlarında yapılması ve bunun 18-24 ay sonra takip edilmesi gerektiğini belirtmiştir. Son yetenek tanımlaması da yaklaşık 14 yaşında gerçekleşmelidir. Ortaokul öğrencilerinde ise daha karmaşık testler kullanılmaktadır. Daha sonra genç sporculara en uygun oldukları düşünülen sporlar konusunda tavsiyelerde bulunulur ve çeşitli yetenek geliştirme ekiplerine katılma fırsatı verilir.

Peltola (1992) aşağıdaki yetenek belirleme ve geliştirme için uzun vadeli sürecini önermiştir.

Şekil 1. Petola'nın Yetenek Tanımlama ve Geliştirme için Uzun Vadeli Modeli

- Rekabetin en iyi yetenek belirleme şekli olduğu ileri sürülmüştür (Peltola, 1992). Yetenekli olan sporcular, bir spor branşına katılım sağladıklarında yetenekli gözlemciler tarafından fark edilebilirler. Bu gözlemler biyolojik yaşın etkilerini hesaba katmazlar veya diğer spor branşlarında başarılı olma olasılığı hakkında tahminde bulunma fırsatı sağlanamaz. Popüler spor branşları daha fazla katılımcıya sahip olmasından dolayı gözlem yoluyla yetenek bulmak mümkün olabilir. Bu yaklaşımın tersi düşünüldüğünde daha az katılımcı ilgisine sahip spor branşlarında yetenek seçimi tatmin edici değildir. Bazı çocuklar, en uygun oldukları spor branşlarına ulaşma konusunda problem yaşamaktadırlar (Hugo, 2004).
- Yetenek seçiminde yapılan hatalardan birisi de seçimi tek bir değişkene dayandırmaktır. Bu durum geçerliliğin düşmesine neden olmaktadır.
- Spora özgü eğitime dahil olmak için en uygun yaş aralığının belirlenmesi önemlidir. Bu yaş aralığının belirlenmesinin amacı yaralanmayı ve oluşabilecek tıbbi sorunları tolere etmektir. Amaç zindeliği ve performansı iyileştirmek olmalıdır.
- Olgunlaşma çocuklarda farklı düzeylerde gerçekleşmesinden dolayı göz önünde bulundurulmalıdır. Fiziksel performans göstergeleri değişkendir. Erken olgunlaşan erkeklerin kas kütlelerinde artışların olması avantaj sağlayıcı olarak görülmektedir. Büyük ölçüde güç ve kuvvete dayanan sporla ilgilenen çocukların iskelet-cinsel olgunlaşmalarının arttığı görülmektedir (Hugo, 2004; Zhou vd., 2021).
- Uluslararası yarışmalarda ve olimpiyatlarda elde edilen başarı, erken yetenek tespiti, erken seçim ve uzmanlaşmayı içeren bir spor sisteminin faydalarını göstermektedir (Balyi & Hamilton, 2000). Ancak ciddi rekabete dayanan spor branşlarında çocuk sporcuların yüksek kaygı seviyeleri yaşaması, antrenör ve aile baskısının üzerlerinde stres oluşturması çocuklarda olumsuz durumlara sebep olacağı yönünde araştırma bulguları da yer almaktadır (Pieterse, 1991).

Sonuç olarak, sporda yetenekli çocukların yeteneklerinin açığa çıkarılması, belirlenen öğrencilerin yönlendirilmesi ve değerlendirilmesi, genç sporcuların yeteneklerini en iyi şekilde kullanmalarını ve geliştirmelerini sağlamak amacıyla önemlidir. Yetenek seçiminde ortaya çıkan problemlerin en aza indirgenmesi için süreci doğru yönetmek önemlidir. Sporcuların yeteneklerine göre en uygun branşlara yönlendirilmeleri hem performanslarını arttıracak hem de motivasyonlarını arttıracaktır.

Kaynaklar

- Abbott, A., Button, C., Pepping, G. J., & Collins, D. (2005). Unnatural selection: talent identification and development in sport. *Nonlinear dynamics, psychology, and life sciences*, 9(1), 61-88.
- Abbott, A. J. (2006). Talent identification and development in sport.
- Alemmebrat, K. (2022). Talent Identification Practices And Challenges Of Coaches: In Identifying Talented Young Football Players. *International Journal of Sports Sciences & Fitness*, 12(1).
- Avci, P. (2023). Does The Olympic Torch Light in Tokyo or on Twitter. *Uluslararası Bozok Spor Bilimleri Dergisi*, 4(2), 90-100.
- Avci, P., & Kılınçarslan, G. (2023). The Excitement of Football Kicks off in Qatar: A Sample of Twitter Data Analysis. *The Online Journal of Recreation and Sports*, 12(4), 678-686.
- Balyi, I. & Hamilton, A.E. (2000). Long-term athlete development: The Fundamental stage. *Sports Coach*, 23(3), 10-13.
- Bompa, T. O. (1983). *Theory and methodology of training*. Dubuque, IA: Kendall/Hunt, 91-97.
- Brown, J. (2001). Sports talent. *Human kinetics*.
- Cartigny, E., Fletcher, D., Coupland, C., & Taylor, G. (2021). Mind the gap: A grounded theory of dual career pathways in sport. *Journal of Applied Sport Psychology*, 33(3), 280-301.
- Cosma, G., Chiracu, A., Stepan, R., Cosma, A., Nanu, C., & Pîunescu, C. (2020). Impact of coping strategies on sport performance. *Journal of Physical Education and Sport*, 20(3), 1380-1385.
- Côté, J. (1999). The influence of the family in the development of talent in sport. *The sport psychologist*, 13(4), 395-417.
- Direş, E. (2022). *Practice and Challenges In Talent Identification Processes: The Case of South Gondar Zone Athletics Projects* (Doctoral dissertation).
- Durand-Bush, N., & Salmela, J. H. (2001). Development of talent in sport. In R. N. Singer, H. A. Hausenblas, & C. M. Janelle (Eds.), *Handbook of sport psychology* (2nd ed., pp. 269-289). New York: John Wiley, pp: 272.
- Gómez-Piqueras, P., Ardern, C., Prieto-Ayuso, A., Robles-Palazón, F. J., Cejudo, A., Sainz de Baranda, P., & Olmedilla, A. (2020). Psychometric analysis and effectiveness of the Psychological Readiness of Injured Athlete to Return to Sport (PRIA-RS) questionnaire on injured soccer players. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(5), 1536.

- Gucciardi, D. F., Hanton, S., Gordon, S., Mallett, C. J., & Temby, P. (2015). The concept of mental toughness: Tests of dimensionality, nomological network, and traitness. *Journal of personality*, 83(1), 26-44.
- Howland, J. M. (2007). Mental skills training for coaches to help athletes focus their attention, manage arousal, and improve performance in sport. *Journal of Education*, 187(1), 49-66.
- Hugo, K. (2004). A model for talent identification and development for team sports in South Africa (Doctoral dissertation, Stellenbosch: Stellenbosch University), pp: 27-50.
- Issurin, V. B. (2016). Benefits and limitations of block periodized training approaches to athletes' preparation: a review. *Sports medicine*, 46, 329-338.
- Lidor, R., Côté, J., & Hackfort, D. (2009). ISSP position stand: To test or not to test? The use of physical skill tests in talent detection and in early phases of sport development. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 7(2), 131-146. <https://doi.org/10.1080/1612197X.2009.9671896>
- Matthews, G., & Campbell, S. E. (2009). Sustained performance under overload: personality and individual differences in stress and coping. *Theoretical Issues in Ergonomics Science*, 10(5), 417-442.
- McGinnis, P. M. (2013). *Biomechanics of sport and exercise*. Human Kinetics.
- Paul, D. J., Gabbett, T. J., & Nassis, G. P. (2016). Agility in team sports: Testing, training and factors affecting performance. *Sports medicine*, 46, 421-442.
- Peltola, E. (1992). Talent Identification. *Sport Psychology Bulletin*, 3(5), 10-11.
- Pickering, C., Kiely, J., Grgic, J., Lucia, A., & Del Coso, J. (2019). Can genetic testing identify talent for sport?. *Genes*, 10(12), 972.
- Pieterse, M. (1991). The effect of achievement pressure of organised sport on the primary school child. IN: Du Randt, R.; Headley, N., Loots, J.M., Potgieter, J.R., De Ridder, J.H., Van der Walt, T.S.P. *Sport talent Identification and Development and related issues in selected countries*. Port Elizabeth: University of Port Elizabeth.
- Roy, T. C., Springer, B. A., McNulty, V., & Butler, N. L. (2010). Physical fitness. *Military medicine*, 175(suppl_8), 14-20.
- Simwanza, A., & Paul, A. (2023). Models for youth sports talent identification and development: An integrative review of research. *Gifted and Talented International*, 38(2), 164-176.
- Treasure, D. C., Duda, J. L., Hall, H. K., Roberts, G. C., Ames, C., & Machr, M. L. (2001). Clarifying misconceptions and misrepresentations in achievement goal research in sport: A response to Harwood, Hardy, and Swain. *Journal of sport and exercise psychology*, 23(4), 317-329.

- Vaeysens, R., Lenoir, M., Williams, A. M., & Philippaerts, R. M. (2008). Talent identification and development programmes in sport: current models and future directions. *Sports medicine*, 38, 703-714.
- Vallerand, R. J., & Losier, G. F. (1999). An integrative analysis of intrinsic and extrinsic motivation in sport. *Journal of applied sport psychology*, 11(1), 142-169.
- Williams, AM, & Reilly, T. (2000). Futbolda yetenek tespiti ve gelişimi. *Spor bilimleri dergisi*, 18 (9), 657-667.
- Zhou, C., Calvo, A. L., Robertson, S., & Gómez, M. Á. (2021). Long-term influence of technical, physical performance indicators and situational variables on match outcome in male professional Chinese soccer. *Journal of Sports Sciences*, 39(6), 598-608.

Resim kaynakları

- Resim 1. <https://www.linkedin.com/pulse/how-sports-talent-management-can-benefit-your-children/> Erişim Tarihi: 12.09.2024.
- Resim 2. <https://catskidschaos.com/2020/12/21/how-to-start-playing-hockey-a-guide-for-parents-kids/> Erişim Tarihi: 25.09.2024